

Infojunks

I Read Where I Am
Samenstelling Mieke Gerritsen,
Geert Lovink, Minke Kampman
Vertaling Jonathan Ellis
Ontwerp LUST

Valiz, Graphic Design Museum,
Institute of Network Cultures
Ppb, 264 p, Eng, € 17,50
ISBN 9789078088554

We zijn straatlezers. Zie ons, infoverslaafde scharrelaars. We zijn de nieuwe generatie lezers. Niet stommer, gewoon sneller. We zoeven door drie levens tegelijkertijd. Laten we wel zijn, lezen is een andere ervaring geworden. Lezen wordt kijken en andersom. Informatie wordt tactiel. Onthouden hoeft niet, je zoekt gewoon op. Zou het kunnen dat de gemiddelde mens (nog steeds) niet van lezen houdt? Is wat mensen op Facebook en Twitter doen nog wel lezen? Het lezen van boeken en kranten was van oudsher iets waar je wijzer van werd, doordat bijzondere opvattingen, speciale gedachten, nieuwe ontwikkelingen en fantasieën openbaar werden gemaakt. Maar vanaf het begin zijn er goede en slechte boeken geweest. Kwaliteit en pulp bestonden altijd al.

De mens kan slecht maat houden en voert in deze consumptiemaatschappij voortdurend het gevecht met de beheersing. Naast voedsel en milieu komt binnenkort misschien informatie aan de beurt voor een analyse over duurzame ontwikkeling. Informatie is een consumentenproduct geworden omdat het gekoppeld is aan de vorm waarin het verschijnt. Er komen steeds meer platforms en formats op de markt. Tekst, video, geluid en graphics lopen in elkaar over.

We kennen allemaal de grote lijnen van de info-evolutie, van de drukpers tot de iPhone. Elke verandering heeft verre-gaande consequenties. In *I Read Where I Am* onderzoekt het Graphic Design Museum met het Institute for Network Cultures de recente ontwikkelingen op het gebied van informatievormgeving. Het boek ontstond in het kader van het Infodecodata programma, een tentoonstelling over informatievormgeving die in 2010 in het Graphic Design Museum werd gelanceerd.

In *I Read Where I Am* presenteren tachtig uitgenodigde schrijvers, kunstenaars, critici en ontwerpers een scala aan observaties, inspiraties en kritische notities over hoe wij dagelijks informatie consumeren en produceren. Hen is gevraagd de nostalgie te laten voor wat het was en verder te gaan dan de hype van de dag rondom iPads en Kindles. *I Read Where I Am* geeft niet alleen de huidige stand van zaken weer maar speculeert tevens over de betekenis en het belang van nieuwe vormen van beeld-tekst in de toekomst. De gepresenteerde reflecties zijn expliciet bedoeld om gelezen te worden als leidraad voor volgende generaties 'leesmachines'. Wat ons rest is deze te ontwerpen – zonder onze aandacht te verliezen.

Het bovenstaande is een samenvatting van de introductie van het boek door Mieke Gerritsen en Geert Lovink.

Digitale Antropologie

Wanneer je nadenkt over de toekomst van het lezen komen uiteraard de gangbare en de fysieke aspecten van lezen aan de orde. Daarnaast kan ook de verschuiving in de manier waarop tekst en literatuur zijn context krijgt – en daarmee het lezen – worden bekeken. Woorden en zinnen in een verhaal kunnen altijd meer betekenissen hebben dan de auteur eraan wilde geven. En een aan tijd of plaats gebonden context kan ook relevant zijn in een tekst uit een andere tijd of plaats. Volgens de definitie van Wolfgang Iser betekent literaire antropologie dat de lezer altijd interpreteert wat hij leest, en dat die interpretatie net als het gelezene bijdraagt aan de voortdurende ontwikkeling van de identiteit van de lezer. Literair antropologisch onderzoek is zodoende gebaseerd op de aanname dat de relatie tot een literaire tekst een interessant aanknopingspunt kan vormen voor de interpretatie van een cultuur, en voor de waarde die die cultuur krijgt toegekend.

Table with 4 columns: Author, Title, Year, Price. Includes entries like 'The Book of David' by David Shields, 'The Book of David' by David Shields, 'The Book of David' by David Shields.

Table with 4 columns: Author, Title, Year, Price. Includes entries like 'Gathering Up Characters' by Arie Altena, 'Better Stories' by Henk Blanken, 'Index of Related Subjects' by Jonathan Ellis.

Table with 4 columns: Author, Title, Year, Price. Includes entries like 'The Book of David' by David Shields, 'The Book of David' by David Shields, 'The Book of David' by David Shields.

Table with 4 columns: Author, Title, Year, Price. Includes entries like 'The Book of David' by David Shields, 'The Book of David' by David Shields, 'The Book of David' by David Shields.

Table with 4 columns: Author, Title, Year, Price. Includes entries like 'The Book of David' by David Shields, 'The Book of David' by David Shields, 'The Book of David' by David Shields.

Table with 4 columns: Author, Title, Year, Price. Includes entries like 'The Book of David' by David Shields, 'The Book of David' by David Shields, 'The Book of David' by David Shields.

Loot mee voor een gratis exemplaar van I Read Where I Am
Zie de aanbieding voor abonnees op p. 105.

LUST is geïnteresseerd in hoe dergelijke interpretaties samenhangen met de relatie tussen lezer en tekst. Vroeger gebruikten literatuurwetenschappers analytische methoden (zoals codes) om in de literatuurkritiek de functie van bepaalde semantische verschijnselen te noteren en omschrijven. Als ontwerpers kunnen we vergelijkbare methoden toepassen om de semantische structuur van een tekst bloot te leggen. Alleen is ons medium niet de literatuur: wij kiezen voor de groeiende datastream die onze digitale samenleving voortbrengt. We gebruiken zelfontworpen designtools zoals computercode, algoritmen, en databases om delen van de tekst op een meer empirisch niveau mee te markeren. Iedere keer als een eerder aangegeven 'verhaal' opnieuw wordt bezocht – en gemarkeerd – verandert de context van het gelezene, én van wat er (nog) gelezen wordt. Door gelijksoortige zichzelf herhalende methodologieën te gebruiken kan een codex van data (met miljoenen iganen) worden ontwikkeld die iedere onderzoeksvraag of interesse kan ondersteunen. De woorden in dit boek zijn gecodeerd in kleur door een verloop van donker naar licht, als vergelijkende waarde voor frequentie versus uniciteit. Verder zijn er verschillende indexen, die als random interfaces toegang bieden tot de verschillende artikelen. En tot slot zijn de onderwerpen die in de teksten behandeld worden uitgebreid tot buiten het boek door vergelijkingen met Wikipedia-lemma's met dezelfde semantische betekenis (micro-versus macrocontext). We probeerden dit boek niet alleen 'gewoon' grafisch en typografisch te ontwerpen, maar door de codes en vorm uit te breiden met taaltheorieën ook iets in praktijk te brengen van wat we Digitale Antropologie noemen.

– Jeroen Barendse, LUST

Ook geschikt voor de gevorderde ontwerper...

Handboek voor een leven als grafisch ontwerper
Adrian Shaughnessy
Nederlandse bewerking
Jan Middendorp
Ontwerp Bibliothèque
BIS Publishers,
Amsterdam, 2011
Ppb, 176 p, Ned, ill in z/w,
€ 29,90
ISBN 9789063692520

Zo rond deze tijd van het jaar zal er weer een nieuwe lichting grafisch ontwerpers de twaalf academies van Nederland uitstromen. Het aantal is groot, de grafische afdelingen lijken vaak de melkkoe van de academie. Ik geef zelf les aan één van die academies en houd soms m'n hart vast als ik zie hoeveel mensen hun plaats moeten gaan vinden op de krappe arbeidsmarkt. Adrian Shaughnessy, die het *Handboek voor een leven als grafisch ontwerper* schreef, stelt ons echter gerust. Volgens hem is er geen reden de alarmklok te luiden en nemen de kansen voor gediplomeerde ontwerpers juist toe op gebieden die met communicatie en design te maken hebben. Dat lijkt me een fijn bericht, vooral als je nu net aan het begin van je professionele carrière staat. Hoe die er ook uit zal gaan zien: je kunt op zoek gaan naar een baan of juist gaan freelancen, misschien richt je wel een eigen bureau op. Alle mogelijkheden worden in het boek afgegaan. In elk geval krijgt elke ontwerper te maken met creatieve processen, professionele vaardigheden, opdrachtgevers, et cetera. Ook deze worden behandeld en wel op een heel persoonlijke en subjectieve manier. Shaughnessy is zelf grafisch ontwerper en medeoprichter van het bureau Intro. Momenteel werkt hij als zelfstandig consultant voor verschillende ontwerp bureaus en andere klanten. Hij kent de praktijk-aspecten persoonlijk, van het solliciteren